

PU006214935

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO FINACIJA
POREZNA UPRAVA
SREDIŠNJI URED

KLASA: 410-01/22-08/7
URBROJ: 513-07-21-01-22-2

Zagreb, 14. ožujka 2022. godine

Hrvatska udruga stečajnih upravitelja
Petra Hektorovića 2
10 000 Zagreb

Predmet: Zahtjev za izdavanje obvezujućeg mišljenja
- odgovor, daje se

Dana 10. veljače 2022. godine Ministarstvo financija, Porezna uprava (u daljnjem tekstu: Porezna uprava) zaprimila je vaš zahtjev za izdavanjem obvezujućeg mišljenja sukladno odredbama članka 10. Općeg poreznog zakona (Narodne novine, broj 115/16, 106/18, 121/19, 32/20 i 42/20, u daljnjem tekstu: OPZ). Zahtjev se odnosi na pojašnjenje nejasnoća vezanih uz porezni tretman naknade troškova stečajnih upravitelja.

U zahtjevu se navodi da stečajni upravitelji svoju djelatnost obavljaju temeljem imenovanja od strane trgovačkih sudova, pri čemu dio njih nagrađuje za rad prima kao drugi dohodak, a dio samostalno vodi poslovne knjige te su Poreznoj upravi prijavili obavljanje samostalne djelatnosti. Također se navodi da neovisno o načinu utvrđivanja dohotka od stečajno upraviteljske službe, stečajni upravitelji ne zasnivaju radni odnos sa stečajnim dužnicima koje temeljem imenovanja od strane trgovačkih sudova zastupaju i za koje obavljaju poslove. Nadalje, sukladno članku 94. Stečajnog zakona (Narodne novine, broj 71/15, 104/17), stečajni upravitelj ima pravo na nagradu za svoj rad i naknadu stvarnih troškova koji se isplaćuju na teret stečajne mase, a koje sukladno prethodno navedenom, nemaju obilježje dohotka od nesamostalnog rada.

Nadalje, u zahtjevu se navodi da je Visoki trgovački sud u svom rješenju broj 89 PŽ-871/2021-4 od 2. studenog 2021. godine u točki 18. naveo da je „Sud prvog stupnja pogrešno primijenio materijalno pravo i u dijelu u kojem je stvarne troškove stečajnog upravitelja prema putnim nalogima priznao u brutto iznosu koji je za 2.541,80 kn viši od iznosa koji je trebalo priznati, te nadalje, da se „...stvarni troškovi ne izražavaju u netto i brutto iznosu, već u iznosu u kojem su i nastali, jer se na iste ne plaćaju doprinosi i porezi.“.

Temeljem takvog postupanja Visokog trgovačkog suda kao drugostupanjskog tijela, i prvostupanjski sudovi su u praksi počeli osporavati stečajnim upraviteljima pravo na naknadu troškova u brutto iznosu, zbog čega dolazi do problema, posebice u slučajevima namirenja troškova po unovčenju posebne stečajne mase opterećene razlučnim pravom kada Financijska agencija po rješenju trgovačkih sudova doznačuje sredstva na račun stečajnog dužnika, a često nema druge stečajne mase od koje bi se porez i doprinosi mogli podmiriti.

U zahtjevu se postavljaju slijedeća pitanja:

1. Jesu li stečajni upravitelji obvezni obračunati i na teret stečajne mase isplatiti naknadu stvarnih troškova (konkretno putnih) u neto ili bruto (s propisanim iznosima poreza na dohodak, prireza i doprinosa za obvezana osiguranja) iznosu?
2. Kako i na koji način izvršiti obračun i isplatu troškova kada odlukom suda kao tijela pred kojim se provodi stečajni postupak nisu osigurana sredstva za isplatu u bruto iznosu?
3. Kako navedenu isplatu evidentirati u JOPPD obrascu, s kojom šifrom neoporezivog primitka?

Obvezujuća mišljenja prema članku 10. OPZ-a i Pravilniku o provedbi Općeg poreznog zakona (Narodne novine, broj 5/19, 35/20, 43/20, 50/20, 70/20, 74/20, 103/20, 114/20, 144/20, 2/21, 26/21, 43/21, 106/21 i 144/21, u daljnjem tekstu: Pravilnik) mogu se izdati za konkretna pitanja podnositelja zahtjeva koja su značajna za porezni tretman budućih i namjeravanih transakcija, odnosno poslovnih događaja i djelatnosti.

Slijedom navedenog, a temeljem članka 12. stavka 2. Pravilnika obavještavamo vas da temeljem članka 12. stavka 1. točke 1. Pravilnika na postavljeni zahtjev nije moguće izdati obvezujuće mišljenje jer se zahtjev ne odnosi na buduće i namjeravane transakcije odnosno poslovne događaje i djelatnost poreznog obveznika te vam u nastavku donosimo opće mišljenje.

Prije svega napominjemo kako su porezni propisi osnova poreznog sustava te da su svi isplatelji primitka pri isplati istih kao i sami porezni obveznici koji te primitke ostvaruju obvezni postupati u skladu s pozitivnim poreznim propisima.

Prema navodima iz zahtjeva stečajni upravitelji ne zasnivaju radni odnos sa stečajnim dužnicima koje temeljem imenovanja od strane trgovačkih sudova zastupaju i za koje obavljaju poslove te imaju pravo na nagradu za svoj rad i naknadu stvarnih troškova koji se isplaćuju na teret stečajne mase, a koji nemaju obilježje dohotka od nesamostalnog rada. Stoga, a uzimajući navedeno u obzir, dohodak kojeg stečajni upravitelji ostvare moguće je utvrđivati na dva načina i to kao:

- dohodak od samostalne djelatnosti ili
- drugi dohodak.

Sukladno članku 29. stavku 2. Zakona o porezu na dohodak (Narodne novine, broj 115/16, 106/18, 121/19, 32/20 i 138/20) samostalnim djelatnostima slobodnih zanimanja smatraju se profesionalne djelatnosti fizičkih osoba koje su po toj osnovi obvezno osigurane prema propisima koji uređuju obvezna osiguranja, odnosno djelatnosti fizičkih osoba kojima su to osnovne djelatnosti i koje su po toj osnovi upisane u registar poreznih obveznika poreza na dohodak. Djelatnostima slobodnih zanimanja osobito se smatraju: samostalna djelatnost zdravstvenih djelatnika, veterinar, odvjetnika, javnih bilježnika, revizora, inženjera, arhitekata, poreznih savjetnika, stečajnih upravitelja, tumača, prevoditelja, turističkih djelatnika i druge slične djelatnosti

Nadalje, sukladno članku 39. Zakona o porezu na dohodak, primici koji se ne smatraju primicima određenim po osnovi: nesamostalnog rada, samostalne djelatnosti, imovine i imovinskih prava i kapitala smatraju se primicima od kojih se utvrđuje drugi dohodak.

Slijedom navedenog, kada se vrši isplata primitka po osnovi naknade za rad i naknade za putne troškove fizičkoj osobi - stečajnom upravitelju koji obavlja samostalnu djelatnost slobodnog zanimanja, isplatelj je obavezan te primitke isplatiti na žiro-račun stečajnog upravitelja u kojem slučaju isplatelj nema obvezu obračunati, obustaviti i uplatiti predujam poreza na dohodak i prirez porezu na dohodak niti doprinose za obvezna osiguranja jer se tako isplaćeni primici smatraju poslovnim primicima fizičke osobe - stečajnog upravitelja koji se unose u propisane poslovne knjige, a stečajni upravitelj je u tom slučaju obavezan u skladu s člankom 34. Zakona o porezu na dohodak izdati račun.

Kada se primitak po osnovi naknade za rad i naknade putnih troškova isplaćuje stečajnom upravitelju kojem djelatnost stečajnog upravitelja **nije osnovna djelatnost** i koji po toj osnovi nije upisan u registar poreznih obveznika i nije po toj osnovi **obvezno osiguran** prema propisima koji uređuju obvezna osiguranja, radi se o primicima od kojih se utvrđuje drugi dohodak, u kojem slučaju isplatitelj ima obvezu obračunati, obustaviti i uplatiti predujam poreza na dohodak i doprinose za obvezna osiguranja. O istom je potrebno izvijestiti Poreznu upravu putem propisanog izvješća - Obrasca JOPPD, u kojem slučaju se navedena isplata u ukupnom iznosu evidentira kao oporeziv primitak.

Stoga, fizička osoba - stečajni upravitelj treba o načinu utvrđivanja dohotka prije isplate naknada troškova izvijestiti isplatitelja obzirom da obveza poreza na dohodak i doprinosa za obvezna osiguranja prema naknadama troškova stečajnog upravitelja ovisi o tome radi li se fizičkoj osobi - stečajnom upravitelju koji obavlja samostalnu djelatnost slobodnog zanimanja ili o fizičkoj osobi - stečajnom upravitelju koji dohodak utvrđuje na način propisan za drugi dohodak.

Napominjemo da se Središnji ured Porezne uprave vezano za isplatu naknada troškova stečajnom upravitelju očitovao pisanim mišljenjem KLASA: 410-18/05-01/5, UR.BROJ: 513-017-21-01/05-02 od 1. veljače 2005. godine u kojem se, između ostalog, navodi: „ ... *isplate nagrada za rad i naknade troškova stečajnog upravitelja može se uplatiti na račun odvjetničkog ureda ili javnoga trgovačkog društva u kojem je zaposlen, što čini primitak od nesamostalnog rada i oporezuje se kao plaću, osim ako je za stečajnog upravitelja taj primitak istodobno dohodak od samostalne djelatnosti. Ako se nagradu za rad i naknadu troškova isplati na osobni račun stečajnog upravitelja, to se oporezuje kao drugi dohodak.*“.

Božidar Kutleša, dipl. iur.

